

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

GOBLYGIADAU DEDDF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A LLESIANT (CYMRU) I'R GIG YNG NGHYMRU

Mae elfennau allweddol Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) sy'n berthnasol i iechyd neu ddarparu gofal iechyd wedi'u nodi yn y paragraffau canlynol.

Adran 14: Asesu anghenion am ofal a chymorth, cymorth i ofalwyr a gwasanaethau ataliol

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd Lleol asesu ar y cyd i ba raddau y ceir pobl y mae arnynt angen gofal a chymorth, neu ofalwyr y mae arnynt angen cymorth. Dylent hefyd asesu i ba raddau nad yw eu hanghenion yn cael eu diwallu, ac ystod a lefel y gwasanaethau sy'n ofynnol i ddiwallu eu hanghenion.

Mae'r adran hon hefyd yn sicrhau bod yr asesiad poblogaeth hwn yn cael ei ystyried fel rhan o fframweithiau cynllunio integredig ehangach.

Adran 15: Gwasanaethau ataliol

Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu gwasanaethau sydd wedi'u cynllunio i atal, oedi neu leihau'r angen am ofal a chymorth. Mae'n ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol ystyried pwysigrwydd cyflawni'r dibenion ataliol hyn wrth arfer eu swyddogaethau.

Adran 17: Darparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy

Mae'n ofynnol i Fwrdd Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaeth y GIG ddarparu gwybodaeth i'r awdurdod lleol am y gofal a'r cymorth mae'n eu darparu yn ardal yr awdurdod lleol perthnasol.

Adran 29: Cyfuno asesiadau o anghenion ac asesiadau eraill

Caiff awdurdod lleol wneud asesiad o anghenion ar gyfer person ar yr un pryd ag y mae ef, neu gorff arall, yn gwneud asesiad arall. Caiff yr awdurdod lleol wneud yr asesiad arall ar ran y corff arall, neu ar y cyd ag ef (er enghraifft, y Bwrdd Iechyd Lleol neu Ymddiriedolaeth y GIG).

Adran 47: Eithriad ar gyfer darparu gwasanaethau gofal iechyd

Mae'r adran hon yn nodi na chaiff awdurdodau lleol ddarparu neu drefnu gwasanaethau neu gyfleusterau y byddai eu hangen o dan Ddeddf y GIG (Cymru) 2006 neu Ddeddf y GIG 2006, oni bai y byddai gwneud hynny'n rhan neu'n ategol i gamau gweithredu eraill oddi mewn i bwerau'r awdurdod lleol.

Adrannau 128 a 130: Dyletswydd i hysbysu am oedolion neu blant sy'n wynebu risg

Mae'r adran hon yn nodi ei bod yn ofynnol i Fyrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG (fel partneriaid perthnasol) roi gwybod i awdurdodau lleol os oes ganddynt achos rhesymol i amau bod oedolyn neu blentyn yn wynebu risg.

Adran 134: Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion

Mae'r adran hon yn ymwneud â sefydlu Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion. Bydd rheoliadau'n pennu'r ardaloedd yng Nghymru lle bydd Byrddau Diogelu,

a bydd y Byrddau Iechyd Lleol perthnasol ac Ymddiriedolaethau perthnasol y GIG yn bartneriaid, ac felly bydd ganddynt gynrychiolwyr ar y Byrddau.

Adrannau 162-169: Cydweithredu, integreiddio gofal a chymorth a threfniadau partneriaeth

Mae Rhan 9 o'r Ddeddf yn ymwneud â chydweithredu a phartneriaeth. Mae Adran 162 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau gyda'u partneriaid perthnasol, sy'n cynnwys Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG, i hybu cydweithrediad. Mae'r cydweithrediad hwn yn ofynnol mewn perthynas ag oedolion sydd ag anghenion gofal a chymorth ac oedolion sy'n ofalwyr. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, gwella ansawdd y gofal a'r cymorth ac amddiffyn oedolion sy'n wynebu risg o gam-drin neu esgeulustod.

Mae Adran 163 yn diwygio Deddf Plant 2004 ac yn nodi trefniadau i'r awdurdodau lleol hybu cydweithrediad gyda'u partneriaid perthnasol, gan gynnwys Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG. Mae hyn yn cynnwys gwella llesiant, gwella ansawdd y gofal a'r cymorth ac amddiffyn plant sy'n wynebu risg o gam-drin, esgeulustod a mathau eraill o niwed.

Mae Adran 164 yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG gydweithredu ag awdurdodau lleol a rhoi gwybodaeth iddynt, ar gais, i'w galluogi i arfer eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.

Mae Adran 166 yn galluogi i reoliadau gael eu datblygu i fanylu ar y trefniadau partneriaeth rhwng awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Bydd y rheoliadau'n cynnwys darpariaeth ar gyfer pennu pa awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd a ddylai gael trefniadau partneriaeth, ffurf y trefniadau partneriaeth, a'r dull o weithredu a rheoli'r trefniadau hyn, gan gynnwys rhannu gwybodaeth.

Mae Adran 167 yn darparu ar gyfer rheoliad i alluogi i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd dalu tuag at unrhyw wariant a wneir mewn perthynas â threfniadau partneriaeth o dan adran 166. Gallai hyn gynnwys gwneud taliadau'n uniongyrchol neu drwy

gyfrannu at gronfa gyfun. Hefyd, caiff awdurdod lleol a Bwrdd Iechyd ddarparu staff, nwyddau, gwasanaethau, llety neu adnoddau eraill at ddibenion trefniadau partneriaeth. Caiff rheoliadau wneud darpariaethau sy'n galw am sefydlu cronfa gyfun, i benderfynu ar y cyfraniadau i'w gwneud gan bartneriaid i'r gronfa gyfun. Bydd y rhain ar gyfer gwariant cysylltiedig â swyddi, gwasanaethau, gweinyddu neu unrhyw gostau eraill cysylltiedig â threfniadau partneriaeth.

Mae Adran 168 yn darparu pŵer i lunio rheoliad ar gyfer sefydlu byrddau partneriaeth, mewn perthynas â threfniadau partneriaeth. Mae'r rheoliadau'n gwneud darpariaeth ar gyfer manylu ar aelodaeth y byrddau partneriaeth (gan gynnwys Byrddau Iechyd), yr amcanion, y swyddogaethau a'r gweithdrefnau, ffurf yr adroddiadau, eu cynnwys, eu hamseru a'u cyhoeddi.

Mae Adran 169 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi ac adolygu'n rheolaidd ganllawiau ar waith partneriaeth mewn perthynas ag adran 166. Bydd hyn yn berthnasol i bartneriaid, sy'n cynnwys awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd. Bydd y canllawiau'n berthnasol hefyd i'r tîm neu'r person sy'n gwneud y trefniadau partneriaeth, ac unrhyw fyrddau partneriaeth sydd wedi'u sefydlu o dan adran 168.

Adran 171: Cwynion ynghylch gwasanaethau cymdeithasol

Mae Adran 171 yn caniatáu ar gyfer rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer ystyried cwynion perthnasol i wasanaethau a ddarperir gan awdurdodau lleol. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau o dan adran 33 Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 neu adran 75 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006.

Adran 180: Gwasanaethau eirioli annibynnol ar gyfer cwynion am ofal lliniarol

Mae Adran 180 yn diwygio adran 187 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 i gynnwys cyfeiriad at wasanaethau eirioli annibynnol ar gyfer gofal lliniarol.